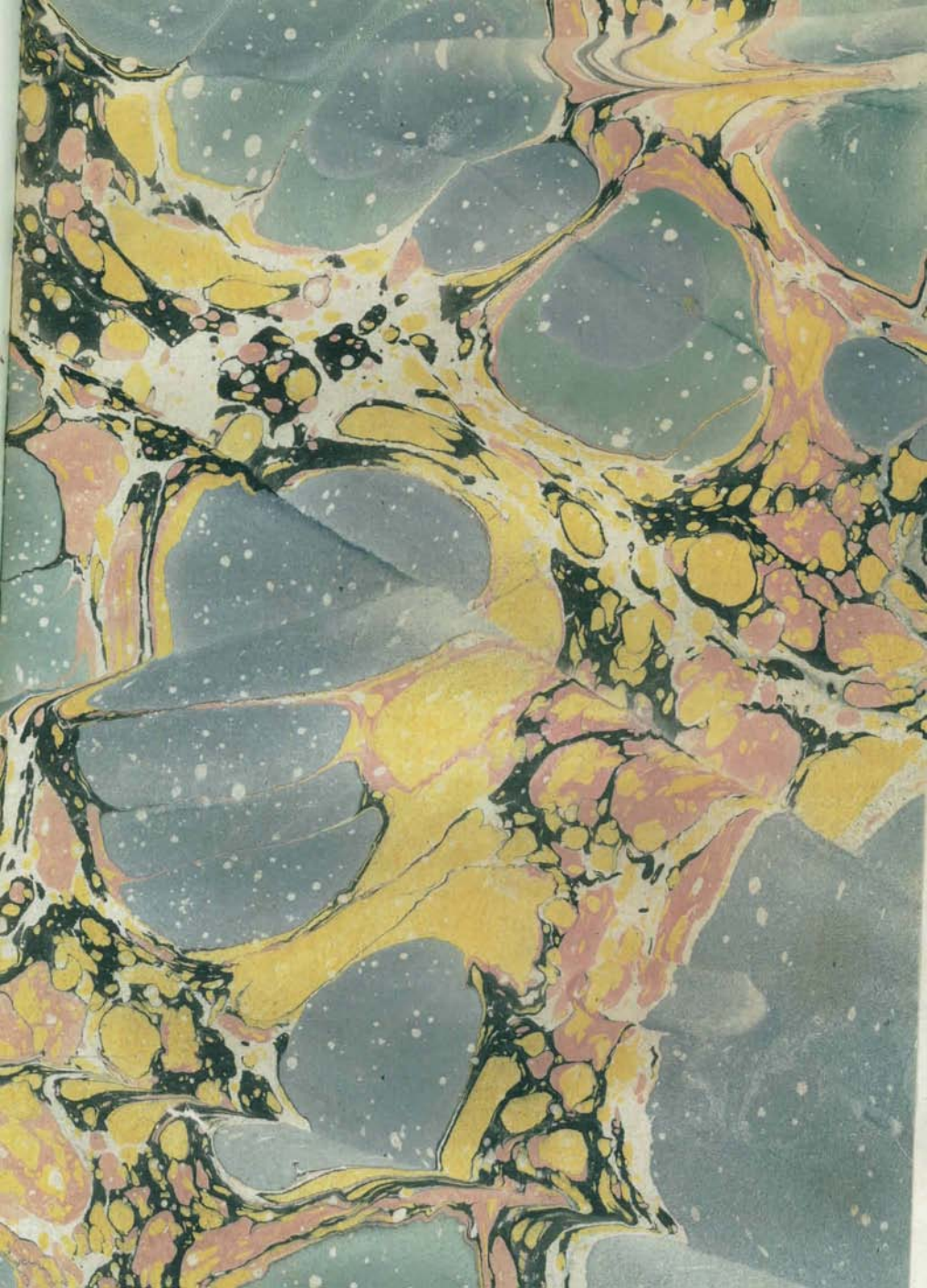

DOCTORALI LAUREA
in
Philosophia, et Humanioribus Litteris

Excma. Dna. Dna.

MARIA ISIDORA QUINTINA
DE GUZMAN ET LA CERDA

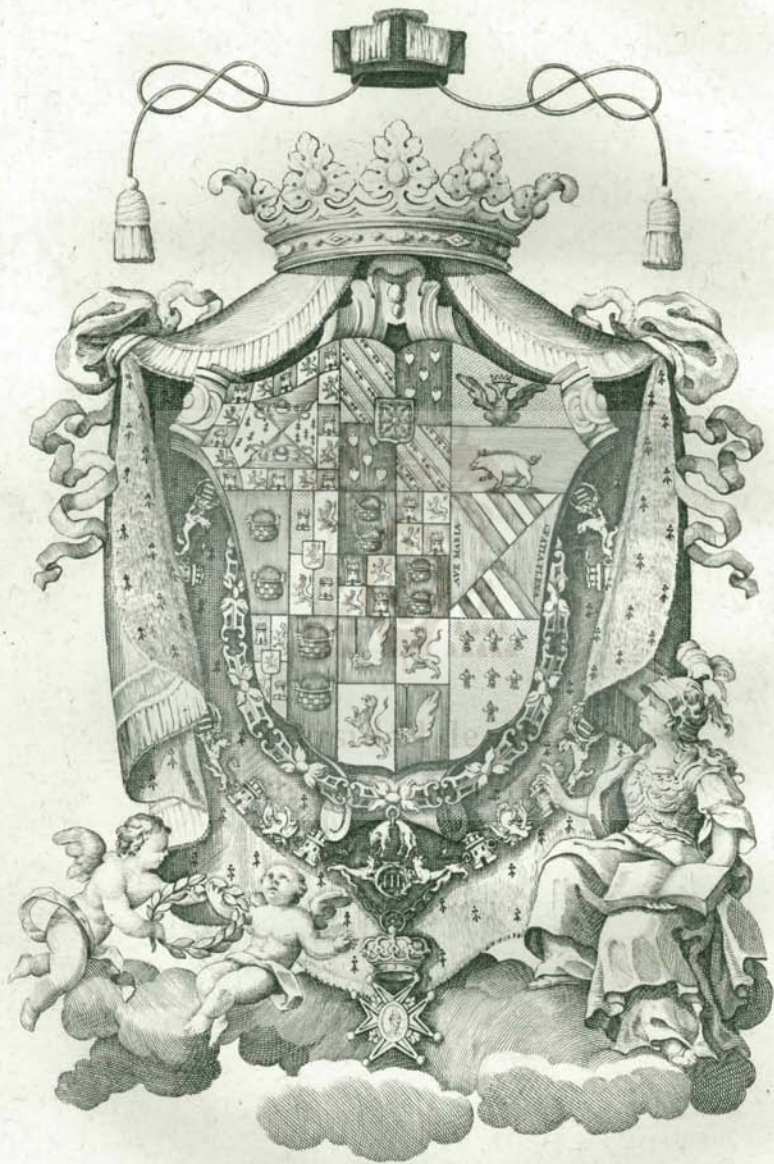
Matriti, MDCCLXXXV

Universidad de Alcalá
Archivo Universitario

CAROLO . TERTIO

REGI . CATHOLICO . SEMPER . AUGUSTO
PIO . FELICI . PATRI . PATRIAE
HUMANIORUM . LITTERARUM . BONARUM . ARTIUM
ET . SCIENTIARUM . OMNIUM . PROMOTORI
AC . PATRONO . OPTIMO

VITAM . DIUTURNAM . VICTORIAM . PERPETUAM
FORTUNAM . OBSEQUENTISSIMAM
FAMAM . AETERNAM . HUMILLIMÈ . PRECATA

D. O. C.

HOCCE LITTERARIUM SPECIMEN,

QUOD PRO OBTINENDA

IN PHILOSOPHIA , ET HUMANIORIBUS LITTERIS

DOCTORALI LAUREA

IN MAXIMO UNIVERSITATIS COMPLUTENSIS THEATRO

EST PRAESTITURA

EXC.^{MA} D.^{NA} D.^{NA} MARIA ISIDORA QUINTINA

DE GUZMAN ET LA CERDA,

REGIAE HISPANAE ACADEMIAE SOCIA HONORATA,
FILIA EXCELLENTISSIMORUM DOMINORUM MARCHIONUM DE MONTE-
ALEGRE , COMITUM DE OÑATE , ET DE PAREDES , DUCUM DE NA-
XERA , &C. HISPANORUM PRIMAE CLASSIS DYNASTARUM , &C.

DIE V. MENSIS JUNII , ANNI M.DCC.LXXXV.

MATRITI.

APUD JOACHIMUM IBARRA S. C. R. MAJESTATIS TYPOGRAPHUM.
SUPERIORUM PERMISSU.

(1)

REX MAXIME.

Universidad de Alcalá.

Archivo Universitario

*Cum in palaestram
litterariam pro certami-
ne subeundo, quod ad*

A 2

Humaniorum Litterarum Doctoralem lauream suscipiendam, prout Mihi Tuae Majestatis gratia concessum est, descendere conor, mirum non erit, si TE, REX OPTIME, Patronum exoptem: id enim et TUA in me beneficia exposcere, et grati animi Mei manifestationem Me in hanc provinciam impellere animad-

verto. *Munus enim pu-*
blicum quale a TUA Re-
gia munificentia Me sus-
cepisse confiteor, publico
gratitudinis testimonio
compensari oportet; cum-
que nulla alia id perfi-
ciendi Mihi suppetat ra-
tio, ideo cùm obedientiae,
tùm obligationis ergò, qua
TIBI, REX SAPIENTISSI-
ME, Me obstringi, pers-
picuum est, haec lucubra-

(IV)

*tionum Mearum exordia
Majestati TUAE conse-
cranda constitui: quae si,
qua soles comitate, sus-
cipere digneris, fortassè
ad majora mens conscen-
dere, cogitabit. VALE.*

Universidad de Alcalá

Archivo Universitario

MAJESTATIS TUAE

Pedes osculata

MARIA ISIDORA QUINTINA

GUZMAN ET LA CERDA.

TENTAMINIS PRAELUSIO.

Academico dicendi genere unum ex capitibus, quod pridie in Aristotelis libris sors pararit, integrâ labente horâ elucidabit : Conclusionem ex Philosophi textu deductam optimis statuet rationum momentis : tribusque ab Primariarum Cathedrarum Moderato-

ribus objiciendis respon-
debit argumentis.

Subjectis abundè, ab-
soluto Certamine, satis-
faciet quaesitis ab septem
Doctoribus proponen-
dis, quolibet ex quin-
que rogetur Idiomatibus
Graeco, Latino, Gallo,
Italico, Hispanove.

*SPECIMEN**EX GRAECO IDIOMATE.*

Omnes hujusce Idiomaticis cùm nominum, cùm verborum inflexiones dilucidè explanabit: quodlibet ex Graecis Auctoribus scripti genus latinâ, gallicâ, italicâ, aut hispanâ interpretabitur versione.

EX LATINO.

Singulas Grammatices latinae partes, innumeraque earum praecepta, et regulas, rogata dabit: Syntaxeos maximè ac Prosodiae leges. Homeri, Hesiodi, Demosthenis, Q. Curtii, Ciceronis, T. Libii, Virgilii, Ovidii, Horatii, alteriusve ex castigatioris la-

tinitatis Magistris, periodos singulas carmine, fluxave oratione concinnatas patrio, extemporali, eoque venusto leget sermone. Antonii Nebrixiensis Artem a prima ad extremam paginam discurrens, quid in qualibet contineatur perfideli recitavit memoriâ.

EX GALLO.

Praeter perspicuam hujus Idiomatis intelligentiam, familiarem in eo instituet sermonem: fusâ ac pervenustâ verborum proprietate, quasi nativa etiam pronuntiatione, datâ occasione, alloquetur.

EX ITALICO.

Eodem probationis

genere per propriè hocce
Idioma possidere , com-
monstrabit.

EX HISPANO.

Hujus Idiomatis ori-
ginem , initium , progres-
sum , phases , instauratio-
nem , perfectionemque a
saeculo in saeculum ad
praesens usque distinctè
explanabit. Totius , qua
latè patet, Castellanae lin-

guae Artis ab Regia Hispana Academia concinnatae perfectam reddet notitiam.

EX RHETORICA.

Illius naturam, officium, finem, materiam adsignabit. Diversa Causarum genera, quibus institui valet oratio: Eloquentiae partes: loca oratoria cum intrinseca,

tum extrinseca recensebit. Orationis partes propriis explicabit notionibus. Varias dabit argumentorum species. Orationis ordinem : Troporum varietatem : multiplices verborum ac sententiarum figuras. Omnes sub quolibet orationis genere contentas dabit species, in LAUDATIVO, seu demonstrativo definitio-

nibus atque exemplis de-
 monstrabit : Quid sit ora-
 tio GENETHLIACA ? quid
 LUSTRICA ? NUPTIALIS :
 EUCHARISTICA : PARA-
 NYMPHAEA ? quid INAU-
 GURATIO ? EPINICIUM :
 APOBATERIUM : ACCLA-
 MATIO ? &c. In DELIBE-
 RATIVO : quid SUASIO :
 DISSUASIO : CONSULTATIO :
 PARAENESIS : DEHORTA-
 TIO : INCITATIO ? &c. In

JUDICIALI : quid ACCUSA-
 TIO : APOLOGIA : INVEC-
 TIVA : EXPOSTULATIO : EX-
 PROBRATIO : COMMINA-
 TIO ? &c.

EX MYTHOLOGIA.

Quot et quae fabulo-
 sa ea fuere Numina, quae
 fatua hominum religio
 per summam VERI, UNIUS-
 QUE NUMINIS vel ignoran-
 tiam, vel contumeliam,

sibi finxit ? enarrabit ; va-
ria etiam , quae ipsis tri-
buta fuerunt officia , do-
tes : diversasque eorum
classes , ac dignitates. Qui
Dii COELESTES , TERRES-
TRES , MARINI , INFERI ? Qui
SEMONES , ac MISCELLANEI ?
Qui ADSCRIPTITII , seu IN-
DIGETES ? Qui Dii SELEC-
TI , seu primae classis ? et
ex iis qui CONSENTES ap-
pellati ? Qui secundae

adscripti? Qui tertiae?

Ex Diis Coelestibus,
quis et qualis JUPITER, seu
JOVIS? Quis APOLLO, MARS,
MERCURIUS, BACHUS? Quae
qualesque Coelestes Deae,
JUNO, VESTA, MINERVA,
seu PALLAS, VENUS, LATO-
NA, BELLONA?

Ex Terrestribus, quis
SATURNUS, JANUS, VUL-
CANUS, AEOLUS, MOMUS?
Quae his ex deabus,

VESTA , CYBELE , CERES,
MUSAE , THEMIS?

Ex Marinis , qui NEP-
TUNUS , ejusque filii PHOR-
CUS , et PROTEUS ? Quis
TRITON , OCEANUS , NEREUS?
Quae ejus filiae NEREIDES
NYMPHAE ? Qui demùm
PALAEMON , GLAUCUS , CA-
NOPUS ?

Ex Inferis , quis CHA-
RON , seu ACHARON ? quis
PLUTO ? quae PROSERPINA ?

Quales Parcae , CLOTHO,
 LACHESIS , ATROPOS ? Qua-
 lesque Furiae , seu Di-
 rae , ALECTO , TISIPHONE,
 et MEGAERA ? Quales in-
 super Inferorum Judices,
 MINOS , AEACUS , RHADA-
 MANTUS ?

Ex Semonibus , ac
 Miscellaneis , qui homi-
 nibus ab ortu ad finem
 usque vel juvandis , vel
 conservandis praefecti

fuere? Qui Dii PENATES,
 et quotuplex eorum clas-
 sis? Qui LARES? Qui GE-
 NII? Qui denique ex mi-
 nutioribus Diis quilibet?

Ex Indigetibus, et
 Adscriptitiis, seu Semi-
 deis, et Heroibus. Quis,
 et qualis HERCULES? Quis
 JASON, THESEUS? Qui CAS-
 TOR, et POLLUX? Qui PER-
 SEUS, AESCULAPIUS, PRO-
 METHEUS, ATLAS, ORPHEUS,

et AMPHION , ULYSSES,
ORION , OSIRIS demùm
APIS , et SERAPIS ?

EX GEOMETRIA.

Jucundissimae hujus
Matheseos partis natu-
ram , munus , maximam-
que ad rem Physicam
ostendet necessitatem :
perspicuam etiam pri-
marum ipsius Institutio-
num , Definitionum scili-
cet , Postulatorum , Axio-

matum, aliquarum, nec-
 non Selectiorum Eucli-
 dis propositionum noti-
 tiam dabit.

EX GEOGRAPHIA.

Europae, quatuor in-
 ter Orbis partes facile
 principis, situm, confi-
 nia, Maria, multiplicia
 item, in quae dividitur
 Imperia, Regna, Ditiones
 adsignabit explicabit-

que: Qui sint Ditionis cu-
juslibet Principes? Quod
in unaquaque Domini
genus politici? Quae Prin-
cipum Sedes? Quae prae-
cipua in qualibet flumi-
na? Qui maris portus?
Qualis deinde cujusque
Regni aut Provinciae Ac-
colarum veluti insita in-
doles?

Hispaniae etiam gra-
phicam dabit descriptio-

nem. Climatis praestantiam : ejus longitudinem, latitudinem, figuram : in Regna, et Provincias divisionem : urbes, flumina, Academias, Regum Genealogiam, Dynastarum ditiones referet. Hispanorum ad magna quaeque natum ingenium, animi solertiam, munificam indolem ostendet. Celebriorum in Republica

Litteraria HISPANARUM
historiam annectet.

EX PHILOSOPHIA

GENERATIM.

Quae ejus natura?
Quis finis? Quae illius uti-
litas? Quae origo? Quae-
ve causae explanabit.

EX LOGICES ARTE.

Multigenarum idea-
rum genesim, notiones-
que : mentis humanae
functiones : sciendi me-

dia : praejudiciorum causas : eaque vitandi regulas commonstravit ; perutiles etiam definitionis , divisionis , discursusque leges. Methodum , quae nobilissima etiam est veri inveniendi , ac inventi explicandi via , dilucidè exponet : ejusque in Analyticam , et Syntheticam exemplis illustrabit divisionem.

EX ONTOSOPHIA.

Entis notionem illius species, principia, causas, proprietates theoreticè explanabit.

EX THEOSOPHIA.

DEUM UNUM summè perfectum existere, metaphysicis, physicis, moralibus demonstrabit rationum momentis: com-
monstrabit etiam esse re-

rum omnium Conditor-
rem, Conservatorem, ac
Independentem, Mode-
ratorem, cujus Providen-
tiae omnia subjacent, ab
ejusque nutu pendent.

EX PSICOSOPHIA.

Mentem humanam
toto Coelo a corpore di-
versam ostendet : esse
etiam spirituales, non
traduce, sed creatione

formatam, corpori superstitem, immortalem: ratione insuper, ac deliberate eligendi facultate praeditam: reminiscendi necnon, imaginandi, sentiendi virtute. Harum facultatum naturam, functiones, organa exprimet. Principem demùm Animae sedem in cerebro, veluti illius Regia, constitutam propugnabit, ubi

omnium facultatum functiones perficit.

EX PHYSICA IN GENERE.

Ipsius objectum, principia, commoda deteget. Corporis naturalis essentiam in extrinseca extensione, aut dimensione triplice in longum, latum, et profundum, ut Cartesianis placet, minimè consistere sustinebit; sed

in intrinseca ipsius Corporis in ordine ad seipsum, seu essentiali extensionis exigentia.

EX PHYSICA SPECIATIM.

Extensio, quae Corporis affectio est, ex eoque ducit originem, posse absque corpore inveniri ostendet, minimèque repugnare spatium omni corpore destitutum, seu

Vacuum : dari imò opus esse innumera spatia vacua , licet disseminata: nulla alioqui motui Corporum locali superesset via : falsum igitur Plenistarum Systema. Omnia itaque Naturae phenomena, quae Vacui metui rudiores adscripsere Physici , ex Aëris pondere ac elaterio promanare, perspicuum est. Gravitas

adeo constans est Corporis proprietas, ut nullum sit Corpus absolutè leve. Super reliquis Corporum affectionibus, seu proprietatibus, figura, situ, motu, quiete, soliditate, fluiditate, luce, calore, condensatione, rarefactione, porositate, liquorum aequilibrio, aliisque proprietatibus à cum actuosis, cum inertibus,

tùm occultis, tùm manifestis: viribus etiam elaterii, attractionis, inertiae, &c.: Corporumque mineralium virtute, phenomenonis, in alea, oblata occasione ex Physices legibus responsa dabit.

DE ANIMANTIBUS.

Viventia, alia perfecta, ut Animantia: alia imperfecta, ut Plantae.

Animantia propriam habent Animam, quae entitas absoluta est, non quidem spiritualis, sed materialis, extensa, divisibilis, sensitiva, nec creatione, sed propagatione a parentibus traducta: eaque in subtili et actuosa substantia, in cerebro maxime vigente, conflata videtur. Falsa omninò Epicureorum sententia

belluis rationem tribuentium : Pythagoreorumque , perfectam homines inter et belluas statuentium similitudinem. Nec minus inverosimilis Cartesii opinio ex diametro existimantis , bruta mera esse Automata omni sensu , cognitione omni destituta ; perfecta siquidem sentiendi , ac cognoscendi sensitivè tan-

tum, praedita sunt.

DE VEGETALIBUS.

Vegetalia, quae minus perfecta dicuntur ventia, propriam habent Animam vegetalem, ab omni mechanica affectione distinctam, quae entitas absoluta est, et principium intrinsecum accretionis, nutritionis, aliarumque vitalium ope-

rationum. Secus verò vitæ expertia, in quibus nullum activum principium, nec nisi accidentium congeriem, quod formae rationem habeat, considerare licet.

DE ORBIS SYSTEMATE.

Vulgatiora inter Orbis Systemata Ptolemaei, Copernici, et Tycho-
Brahei quid probabilius

censendum, his exprimet
assertis. Ptolemaicum et
ab Physices, et Astrono-
miae legibus nimis ab-
horret. Tyconicum As-
tronomicis phenomenis
satis consentiens, minimè
physicis accommodatur.
Copernicanum verò et
physicis, et astronomicis
regulis cohaeret; non au-
tem Sacrae Scripturae,
quae Solem moveri, Ter-

ram stare docet: Ea propter ut thesis sustineri non debet, ut hypothesis tamen et propugnari potest, et utiliter explicandis Naturae phenomenonis adhibetur. Cartesianae hypothesis velut inverosimilis, inutilis, et gratis conficta rejicienda. Kepleri, et Newtoni Systemata plurimis, praeter Telluris motum, his

que solutu difficillimis
scatent difficultatibus.

DE SPHAERA ARMILLARI.

Dilucidè ipsius dis-
positionem explicabit: il-
lius divisionem in gradus,
minuta, secunda, &c.
omnesque partes, Polos
nempè, diametros, axes,
radia. Qui et quod sint
Circuli maximi? Qui mi-
nores? Quae puncta ver-

ticalia? Quid Zenit? Nadir?
Qui, et quot Poli? Quid Poli
sublimitas? Quid Aequator?
Qui quotque Tropici? Quae
illorum ab Aequatore
distantia? Qui Circuli
polares, quantumque ab
Polis distent? Quid Zo-
diacus? Quid Ecliptica?
Quid Meridianus? Quot
Semimeridiani? Quid
Horizon sensibilis? Quid

rationalis? Quot hujus inclinationes cum Aequatore? Quae ex his Sphaerae positiones? Quae recta? Quae obliqua? Quae paralela? Qui in qualibet telluris Accolae? Reliqua etiam, quae Sphaerae compositionem ingrediuntur explanabit.

EX ETHICA.

Hac ex nobilissima

Philosophiae parte, doctrinae ordine ultimâ, dignitate autem primâ, moralitatis principia, eorum originem, atque ab hominum opinionibus independentiam explicabit. Legis notionem, ejusque divisionem in naturalem et positivam, divinam et humanam explanabit. Non in honoribus, non in divitiis, cor-

porisve aut animi ornamentis, voluptatibus, dotibus sitam esse veram hominis felicitatem, seu formalem hujus vitae beatitudinem; sed in veri Dei cultu, ac virtutum exercitio consistere, propugnabit. Hominis demùm officia cùm in Deum, cùm in alios, tùm in seipsum exponet.

Universidad de Alcalá
Archivo Universitario

Universidad de Alcalá
Archivo Universitario

